

HÅNDTERING AF GIPSPLADER I SYSTEMVÆGGE (FÆRDIGBELAGTE GIPSPLADER)

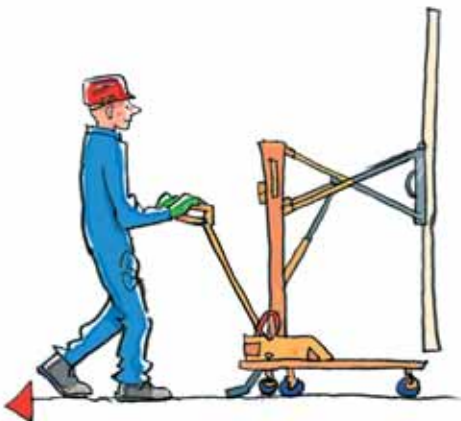
I forbindelse med håndtering af færdigbehandlede gipsplader skal der tages særlige forholdsregler for at minimere tunge løft og belastende arbejdsstillinger - både i forbindelse med projektering og udbud samt planlægning og montering af systemvægge.

Faktabladet viser, hvilke tekniske hjælpemidler der kan anvendes, samt hvilke pladeformater der må håndteres og hvordan.

Ved projektering og planlægning af byggepladsens indretning skal der sikres plads til og anvendelses-muligheder for, at disse kan anvendes.

BAR Bygge & Anlæg har også udarbejdet en vejledning, som omhandler håndtering af gipsplader som ikke er færdigbehandlet. Denne vejledning beskriver, hvilket ansvar og hvilke pligter der gælder for bygherrer, projekterende/ rådgivere, leverandører, arbejdsgivere og ansatte i forbindelse med håndtering af færdigbehandlede gipsplader til systemvægge. Med færdigbehandlede gipsplader forstås alene gipsplader, som er leveret færdigbehandlet med strukturtapet, glasvæv, hessian eller lignende.

Vær særligt opmærksom på, at der ved manuel håndtering af tungere gipsplader end færdigbehandlede gipsplader til systemvægge - fx fiber-gipsplader eller andre typer tungere plader - skal tages særlige forholdsregler, fx at anvende mindre pladestørrelse.

Håndtering af pladeformater

Som udgangspunkt skal der ved alle typer håndteringer af færdigbehandlede gipsplader altid anvendes egnede tekniske hjælpemidler, hvor det er muligt og hensigtsmæssigt.

Brug af egnede tekniske hjælpemidler

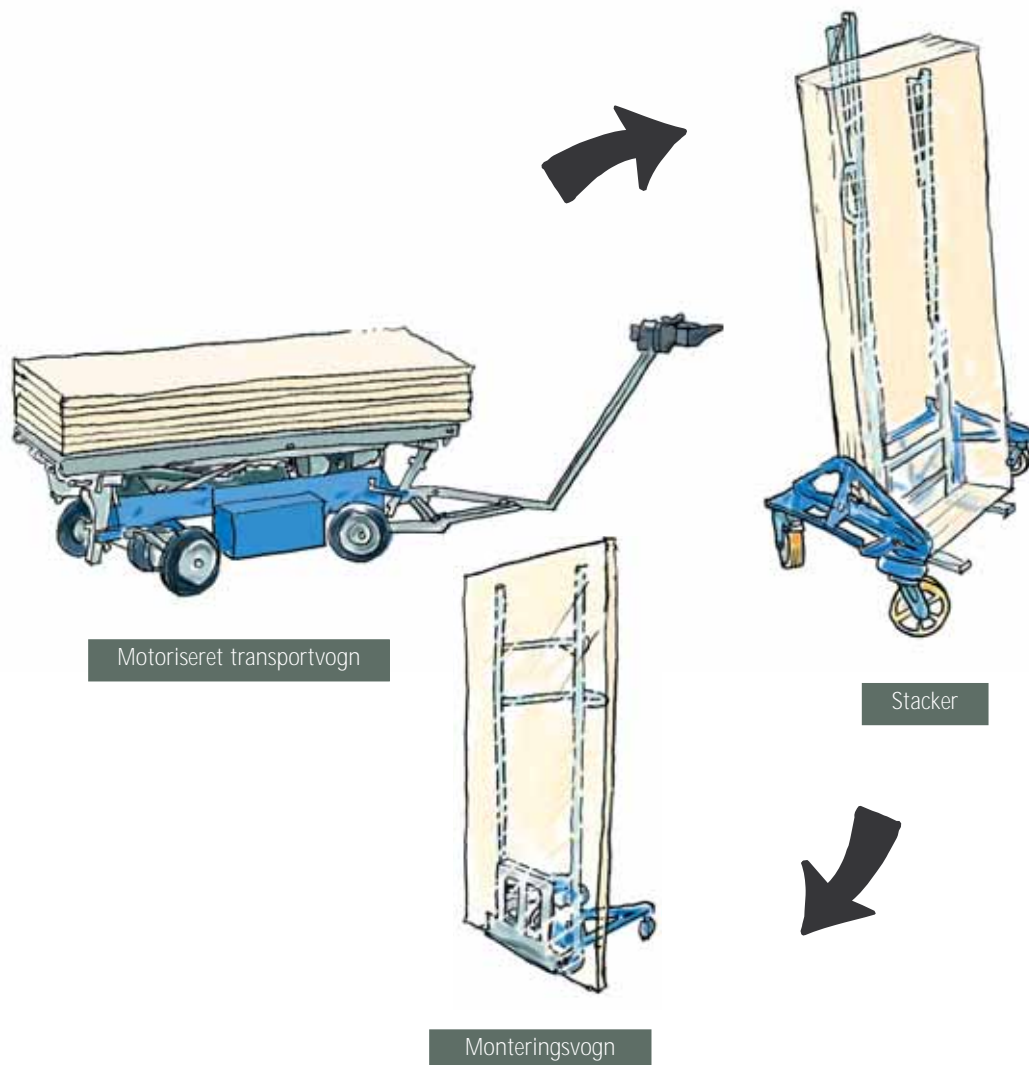
Der er ingen begrænsning i pladeformat når der anvendes egnede tekniske hjælpemidler.

Egnede tekniske hjælpemidler omfatter:

- ▶ Indtransport.
- ▶ Intern transport.
- ▶ Montage.

Brug af egnede tekniske hjælpemidler

Egnede tekniske hjælpemidler skal bruges ved alle typer håndtering af færdigbehandlede gipsplader, hvor det er muligt og hensigtsmæssigt.

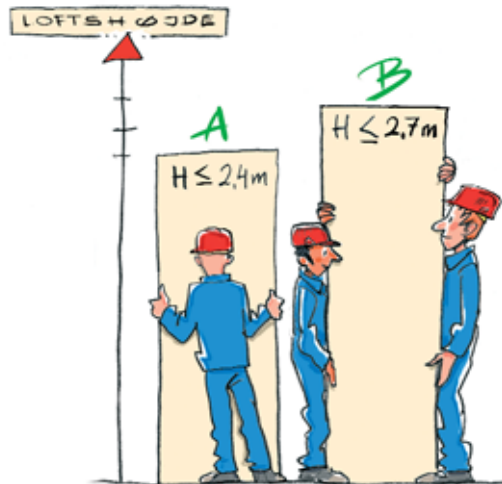

Arbejdet skal planlægges og organiseres på en sådan måde, at den enkelte belastes mindst muligt. Hvis det ikke er muligt at anvende egnede tekniske hjælpemidler, kan man fx begrænse manuel transport af færdigbehandlede gipsplader til kun at foregå i en tidsbegrænset periode samt veksle mellem forskellige typer arbejdsopgaver. Ved vandret transport vil der normalt kunne anvendes egnede tekniske hjælpemidler fx motoriseret transportvogn.

Ved nybyggeri skal den projekterende og bygherren sikre, at byggepladsen etableres på en sådan måde, at det er muligt at anvende egnede tekniske hjælpemidler - særligt i forbindelse med transport af de færdigbehandlede gipsplader til indbygningsstederne.

Manuel håndtering

I følgende situationer tillades manuel håndtering af max 900 mm brede færdigbehandlede gipsplader til systemvægge, hvor det vurderes umuligt eller uhensigtsmæssigt at anvende tekniske hjælpemidler. Følgende situationer gælder særligt ved håndtering af systemvægge.

Situation A: Systemgipsplader i format 12,5 x 900 x max. 2400 mm må håndteres manuelt af én person, hvis der ikke kan anvendes egnede tekniske hjælpemidler.

Situation B: Systemgipsplader i format 12,5 x 900 x max 2700 mm må undtagelsesvis håndteres manuelt af to personer, såfremt loftshøjden er mellem 2400 og 2700 mm, og der ikke kan anvendes egnede tekniske hjælpemidler.

Færdigbehandlede gipsplader har i denne sammenhæng en fladevægt på ca. 9 kg pr. m² - svarende til ca. 20 kg for en plade på 12,5 x 900 x 2400 mm.

Færdigbehandlede systemgipsplader er maks 900 mm brede.

Begrænsninger i brug af tekniske hjælpemidler

Brug af egnede tekniske hjælpemidler kan fx være begrænset af følgende forhold - som samtidigt er forhold, der skal indgå i vurderingen af den konkrete montage:

Opgavens omfang og transportveje

Det skal vurderes, om den ergonomiske belastning ved transport og klarlægning af det tekniske hjælpemiddel, overstiger den ergonomiske belastning, der eventuelt ellers ville være ved manuel håndtering af gipsplader. En vurdering som typisk vil være aktuel ved små arbejdsopgaver/små rum. Dette gælder bl.a. ved renoveringer af eksisterende bygninger.

Det skal endvidere vurderes, om transportvejene til arbejdsstedet er af en sådan karakter, at det tekniske hjælpemiddel kun kan bringes til arbejdsstedet manuelt - på grund af for små adgangsforhold (fx trapper), manglende mulighed for at hejse hjælpemidlet ind via vinduer eller lignende facadeåbninger.

Arbejdsstedets karakter

Det skal vurderes om rum- og pladsforhold på arbejdsstedet er af en sådan karakter, at materialer og tekniske hjælpemidler ikke kan være i samme lokale. Og dermed om manuel håndtering samlet set er den mindst belastende og mest hensigtsmæssige måde at håndtere pladerne på.

Endvidere kan der være faste installationer på gulvet, som umuliggør brug af tekniske hjælpemidler - både ved opsætning og ved transport af gipsplader. Den projekterende skal finde løsninger på de problemer, der evt. kan være.

Få mere at vide

På www.bar-ba.dk kan du læse og printe branchevejledninger og andet materiale om arbejdsmiljø.

De vigtigste vedr. montage af gipsplader er:

Branchevejledninger:

- 132016 Byggepladsens plan for sikkerhed og sundhed
- 132022 Gode tekniske hjælpemidler
- 132012 Håndbog for sikkerhedsgruppen Bygge & Anlæg
- 132090 Håndtering af gipsplader
- 132036 Indretning af skurvogne og lignende
- 132063 Sig fra! Sig stop!
- 132044 Støv på byggepladsen
- 132085 Vinterforanstaltninger

Kursusmaterialer:

- 132079 Arbejdsmiljømanual
- 132053 Kursusmappe for "Implementering af arbejdsmiljø i bygge- og anlægsvirksomheder"
- 132055 Plancher for "Implementering af arbejdsmiljø i bygge- og anlægsvirksomheder" og
- 132544 "Udførelse af APV i små bygge- og anlægsvirksomheder"

Faktablade:

- 132522 Træ-, snedker- og tømrerarbejde

Andre hjemmesider fra BAR:

- www.bygergo.dk
- www.byggeproces.dk
- www.forebyg.nu
- www.styrpaastofferne.dk

Vejledningerne kan også fås hos din organisation eller købes hos:

www.arbejdsmiljobutikken.dk